Prima instanță:Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, judecător Ala Ucrainţeva

Dosarul nr. 2a-365/25
2-23154514-02-2a-29012025

D E C I Z I E

10 martie 2026 **municipiul Chișinău**

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Eleonora Badan-Melnic
Judecătorii Elena Bolocan și Roman Pascari
Grefier Ionela Muturniuc

examinând în ședință publică apelul declarat de către Rața Andrei, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, din 29 august 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** în interesele căruia acționează tutore Rața Zinaida către Rața Andrei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Autoritatea Tutelară Teritorială Călărași, privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă într-o sumă bănească fixă,

A C O N S T A T A T:

ÎN FAPT

1. La 31 octombrie 2023 Rața Zinaida, tutorele lui *****, reprezentată de avocatul Mariana Ivasiutic, a înaitat cerere de chemare în judecată către Rața Andrei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Autoritatea Tutelară Teritorială Călărași privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă într-o sumă bănească fixă.

2. În motivarea cererii s-a menționat că, Rață Zinaida cu pârâtul Rață Andrei au desfăcut căsătoria la 04.06.2005, act de divorț nr. 110 din 08.06.2005, Serviciul stare civilă Călărași. La data de 05.04.1993 din relația lor de căsătorie s-a născut copilul *****, numărul de identificare: *****, ulterior s-a născut fiica ***** a.n. *****, numărul de identificare: *****. Ulterior, desfacerii căsătoriei s-a născut fiica ***** a.n. *****, numărul de identificare: *****. Relația celor doi soți, ulterior foști soți a fost marcată permanent de certuri, pîrîtul întotdeauna a avut un comportament nerespectuos față de Rața Zinaida și copiii lor.

3. ***** a.n. 05.04.1993 potrivit certificatului de dizabilitate suferă de dizabilitate din

copilărie, stabilită fără termen fiind imobilizat la pat. De mai mult timp pârâtul nu participă la întreținerea copiilor și nici la întreținerea copilului cu dizabilitate *****.

4. Prin Hotărârea Judecătorească nr. 2-1666/2022 din 18.07.2023 s-a încasat din contul pârâtului în beneficiul Zinaidei Rață pensia de întreținere a copilului minor *****, în cuantum de 2.000 lei. De asemenea s-a decis a recupera Zinaidei Rață cheltuielile suplimentare pe care ultima le-a suportat pentru întreținerea copilului minor *****, în sumă de 6.254,74 lei.

5. Până în prezent pârâtul prin intermediul Executorului Judecătoresc a achitat o sumă de 6.254, 74 lei și o parte neesențială din restanța formată.

6. Prin Hotărârea Judecătorească nr. 2-2060/2023 din 06.09.2023 asupra lui ***** a.n. 05.04.1993 a fost instiuită măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă fiind numit tutore mama Rață Zinaida pe un termen de 10 ani. Rața Zinaida la moment crește și educă de una singură copilul minor ***** a.n. *****, copilul major inapt de muncă care are grad de dizabilitate ***** a.n. 05.04.1993 și copilul major *****, a.n. ***** care la moment își desfășoară studiile.

7. Mai mult, la data de 24 iunie 2022 a avut loc un incendiu în gospodăria comună iar Rață Zinaida este convinsă că a fost intenționat incendiată de către pârât anume casa unde locuia ea cu copii și unde se aflau bunurile personale a ei și a copiilor. Rața Zinaida la moment asigură toate condițiile pentru dezvoltare și un trai decent al copiilor dar de una singură fără a avea un venit suficient întîmpină mari dificultăți or, copilul major inapt de muncă ***** necesită permanent cheltuieli de întreținere începând cu scutecele pentru maturi, protectoarele pentru pat, șervețele umede de igienă, mîncare adaptată, medicamente, obiecte de igienă personală, vestimentație, cheltuieli care sunt estimate la suma de 8.000 lei lunar.

8. Rață Zinaida nu cunoaște dacă pârâtul la moment este sau nu angajat oficial în câmpul muncii, dar știe că muncește în domeniu construcțiilor în mun. Chișinău, fapt ce face imposibilă determinarea exactă a veniturilor sale lunare, dar îi permite să obțină venituri considerabile în acest domeniu de activitate, din care considerente în interesul și bunăstarea lui ***** adresează prezenta cerere și solicită încasarea pensiei de întreținere a copilului major inapt de muncă ***** în sumă bănească fixă în cuantum de 4.000 (patru mii),00 lei lunar până la însănătoșire.

9. Avocatului Mihaela Tetelea, în interesele pârâtului a depus referință la cererea de chemare în judecată, declarînd că pârâtul Rață Andrei este angajat la Secția de administrare construcții infrastructura în calitate de zugrav, cu un salariu mediu lunar de 6913 lei, la fel, achită pensie de întreținere a copilului minor comun cu Rață Zinaida și anume fiica *****, născută la *****, în sumă de 2 000 lei lunar.

10. Astfel, Rață Andrei este în imposibilitate reală de a achita pensia de întreținere solicitată în mărime de 4 000 lei, deoarece salariu ultimului nu acoperă suma care se solicită, precum și care se achită de către ultimul. Totodată, deoarece acțiunea respectivă este înaintată doar către unul dintre părinți, adică către pîrîtul Rață Andrei, suma de 1 200 lei, împreună cu aportul Zinaidei Rață va acoperi necesitatea reală de întreținere a copilului major inapt de muncă.

11. În acest context, menționează că pîrîtul nu este împotrivă să susțină financiar copilul major inapt de muncă, dar în limita posibilităților financiare și anume este deacord să fie încasată

pensiei de întreținere în mărime de 1.200 lei lunar.

12. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2024 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. S-a încasat de la Rața Andrei în beneficiul lui Rața Zinaida, tutorele lui ***** pensia de întreținere pentru copilul major inapt de muncă ***** a.n. 05.04.1993, numărul de identificare: *****, în mărime fixă lunar a câte 3.000 (trei mii) lei, începând din data înaintării cererii de chemare în judecată - 31.10.2023, până la însănătoșirea lui *****, în rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neântemeiată. S-a încasat de la Rața Andrei în beneficiul statului Republica Moldova taxa de stat în mărime de 1.490 (una mie patru sute nouăzeci),00 lei.

13. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 29 august 2024, Rața Andrei la data de 18 septembrie 2024 a declarat apel, prin care a solicitat modificarea hotărârii Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 29 august 2024, adoptată și pronunţată pe cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a lui *****, în interesele căruia acționează tutorele Rața Zinaida către Rața Andrei, privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă într-o sumă bănească fixă, micşorînd cuantumul pensiei de întreținere încasat, de la suma de 3000 lei, la suma de 1200 lei.

14. În motivarea apelului declarat, apelantul a menționat că la încasarea pensiei de întreținere pentru copilului major inapt de muncă se va ține cont de starea materială şi familială a părților. La stabilirea cuantumului pensiei, instanța judecătorească este în drept să țină cont de starea materială a ambilor părinţi, indiferent de faptul dacă acțiunea a fost pornită față de unul sau ambii părinți. Aceasta se explică prin faptul că, atunci cînd instanţa va stabili cuantumul sumei care urmează a fi încasată pentru întreținerea copilului major inapt de muncă, aceasta va trebui să țină cont de faptul că ambii părinți au drepturi şi obligații egale față de copii. Deci, dacă acțiunea va fi înaintată doar către unul dintre părinți, suma dispusă spre încasarea de la aceasta ar putea fi mai mică decît necesitatea reală a reclamantului, deoarece aceasta poate solicita încasarea pensiei de întreținere necesare nu poate fi pusă doar în sarcina numai unuia dintre părinți. La încasarea pensiei de întreținere pentru copiii majori inapți de muncă, cererea de chemare în judecată va fi înaintată de către copilul major şi nu de către unul dintre părinți.

15. Pîrîtul, Rață Andrei este angajat la Secția de administrare construcții infrastructura în calitate de zugrav, cu un salariu mediu lunar de 6913 lei, la fel, achită pensie pentru de întreținere a copilului minor comun cu Rață Zinaida şi anume fiica, *****, născută la *****, în sumă de 2000 lei lunar. Venitul lunar al Zinaidei Rață, prin comparație, este mai mare ca cel al lui Rață Andrei şi este compus din salariu primit în calitate de asistent personal, în mărime de 5200 lei și alocația copilului major inapt de muncă *****, în sumă de 2080 lei. Astfel, Rață Andrei este în imposibilitate reală de a achita pensia de întreținere solicitată în mărime de 4000 lei, deoarece salariu ultimului nu acoperă suma care se solicită, precum şi care se achită de către ultimul.

16. Astfel, deoarece cererea de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreținere a copilului major inapt de muncă este înaintată doar către unul dintre părinţi, adică către pîrîtul Rață Andrei, suma de 1200 lei, împreună cu aportul celuilat părinte -Zinaidei Raţă, va acoperi necesitatea reală de întreținerea copilului major inapt de muncă. În acest context, menționează că

pîrîtul nu este împotrivă să susțină financiar copilul major inapt de muncă, doar că în limita posibilităților financiare.

17. Temei pentru declararea apelului servesc prevederile art. 386 alin. (1) lit. c), d) art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă. Eroarea admisă pe dosar poate fi corectată de instanța de apel, urmare a admiterii apelului în sensul solicitat- a modifica hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călăraşi din 29 august 2024, adoptată și pronunţată pe cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a lui *****, în interesele căruia acționează tutorele Rața Zinaida către Rața Andrei, privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă, într-o sumă bănească fixă, micşorând cuantumul pensiei de întreținere încasat, de la suma de 3000 lei, la suma de 1200 lei.

18. La data de 25 iulie 2025 avocatul DicusarTatiana, în interesele intimatei Rață Zinaida, tutorele lui *****, a depus referință la cererea deapel declarată de Rață Andrei, prin care a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond, ca fiind legală și întemeiată.

19. În susținerea referinței a invocat că din criticile apelantului aduse în apelul formulat, se identifică, în esenţă, dezacordul acestuia cu hotărârea primei instanţe, motivat prin faptul că reieşind din salariul pe care îl deține ultimul şi făcând analogie asupra veniturilor cet. Rața Zinaida, însă cheltuielile lunare pentru a menține minimum de trai pentru copilul major inapt de muncă ***** sunt costisitoare, cheltuieli la care cu mare greu face față mama acestuia Rață Zinaida. Iar suma de 1 200 lei pe care apelantul este de acord să o achite, este o sumă cu mult prea mică care nu acoperă nici măcar plata lunară a scutecelor pentru adulți ce le poartă propriul copil *****.

20. Consideră că instanța de fond a respectat cu strictețe prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, prin care se statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă și pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Niciunul din argumentele prezentate de către apelant/pârât în cererea de apel nu sunt întemeiate pe suport legal sau probatoriu corespunzător.

21. La data de 27 februarie 2026 avocatul Brînză Dionis, în interesele apelantului Rață Andrei a depus obiecții la referință, prin care a reiterat motivele apelului, solicitând să fie admis.

22. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului Rața Andrei, avocatul Dionis Brînză, a susținut integral apelul depus și consideră că instanța de fond nu a apreciat și stabilit corect toate circumstanțele cauzei, aplicând eronat prevederile legislației în vigoare. Din considerentele enunțate mai sus, precum și cele expuse în cererea de apel solicită admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond cu admiterea solicitărilor formulate în cererea de apel. Apelantul este de acord ca să achite câte 2000 de lei din partea ambilor părinți. Dumnealui dispune și de diferite compensații în calitate de persoană cu dizabilități.

23. Apelantul Rața Andrei a susținut opinia avocatului. Menționând că copilul major Rața Andrei nu se poate îngriji de unul singur. Este de acord să achite 2000 de lei, invocând că el are și pensie. A menționat că nu comunică cu fiul, deoarece nu-i permite fosta soție să intre în ogradă ca să-și vadă copilul.

24. Reprezentantul legal al intimatului *****, Rață Zinaida – onorată instanță, solicit respingerea cererii de apel declarată și consider că instanța de fond a apreciat și stabilit corect toate circumstanțele cauzei, aplicând corect prevederile legislației în vigoare. Solicit respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări. Susține că apelantul rar plătește, din 2023 până la moment dacă a plătit de vreo 4 ori. Menționează că nu are ajutoare de la nimeni. Are doar salariul și pensia copilului cu dizabilități. Beneficiază de compensații în perioada rece a anului.

25. Reprezentantul intervenientului accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Autoritatea Tutelară Teritorială Călărași, Trifan Tatiana a solicitat respingerea cererii de apel declarată și consideră că instanța de fond a apreciat și stabilit corect toate circumstanțele cauzei, aplicând corect prevederile legislației în vigoare. Solicit respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări. A menționat că, doamna este angajată în calitate de asistent personal din 2014. Remunerația este în jur de 5000 lunar.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 385 Cod de procedură civilă:

(1) lit. a) instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

27. Art. 118 Cod de procedură civilă:

(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

28. Art. 130 Cod de procedură civilă:

(1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

29. Art. 239 Cod de procedură civilă:

Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

30. Art. 240 Cod de procedură civilă:

(1) La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

31. Art. 373 Cod de procedură civilă:

(1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.
(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.
(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

32. Art. 58 Codul familiei:
(1) Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.
(2) Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

33. Art. 74 Codul familiei:
(1) Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.
(2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă.
(3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

34. Potrivit art.75 Cod familiei:
(1) Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii.
(2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

35. Art. 76 Codul familiei:
(1) În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

(2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante, cu respectarea prevederilor art.108 şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

36. Art. 78 Codul familiei:

(1) Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

(2) În caz de litigii privind achitarea pensiei de întreţinere, instanţa judecătorească stabileşte cuantumul acesteia pentru copiii majori inapţi de muncă într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială, de alte circumstanţe importante, cu respectarea prevederilor art.108.

37. Art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, conform cărora ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale, poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

38. Art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

39. Art. 27 alin. (2) din Convenție, potrivit căruia părinților și oricăror altor persoane, care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului. Astfel reglementările numite arată, că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din motivele ce succed.

41. Colegiul civil reține, că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

42. Din materialul probator administrat, se atestă că între tutore reclamantului ***** şi pârât nu există un acord privitor la întreţinerea copilului major inapt de muncă. Totodată prin cererea de chemare în judecată Raţa Zinaida declară că, ultima la moment creşte şi educă de una singură copilul major inapt de muncă ***** a.n. 05.04.1993, care are grad de dizabilitate. La moment îi asigură toate condiţiile pentru dezvoltare şi un trai decent al copiilor, dar de una singură fără a avea un venit suficient întîmpină mari dificultăţi or, copilul major inapt de muncă ***** necesită permanent cheltuieli de întreţinere începând cu scutecele pentru maturi, protectoarele pentru pat, şerveţele umede de igienă, mîncare adaptată, medicamente, obiecte de igienă personală, vestimentaţie, cheltuieli care sunt estimate la suma de 8 000 lei lunar.

43. Ca urmare, Raţa Zinaida tutorele lui *****, reprezentat de avocat Mariana Ivasiutic a înaitat cerere de chemare în judecată către Raţa Andrei, intervenient accesoriu Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Centru-Vest Autoritatea Tutelară Teritorială Călăraşi privind încasarea pensiei pentru întreţinerea copilului major inapt de muncă, în sumă bănească fixă în cuantum de 4 000 (patru mii),00 lei lunar până la însănătoşire.

44. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii și prin hotărârea din 29 august 2024 a admis parţial cererea de chemare în judecată și a încasat de la Rața Andrei în beneficiul lui Rața Zinaida, tutorele lui ***** pensia de întreținere pentru copilul major inapt de muncă ***** în mărime fixă lunar a câte 3 000 (trei mii), 00 lei, începând din data înaintării cererii de chemare în judecată - 31.10.2023, până la însănătoșirea lui *****, în rest cererea de chemare în judecată a respins-o ca neîntemeiată. Prin hotărâre instanța de fond a încasat din contul pârâtului taxa de stat în mărime de 1.490 lei.

45. Contestând cu apel hotărârea primei instanțe, Rața Andrei solicită modificarea hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călăraşi din 29 august 2024, adoptată și pronunţată pe cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a lui *****, în interesele căruia acționează tutorele Rața Zinaida către Rața Andrei, privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă într-o sumă bănească fixă, micșorând cuantumul pensiei de întreținere încasat, de la suma de 3000 lei la suma de 1200 lei.

46. Urmare a acestui fapt și ghidându-se de principiul disponibilității părților și examinării pricinii în apel în limitele pretențiilor din cererea de apel, situație reglementată potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1) și art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul va supune verificării hotărârea instanței de fond doar în partea atacată, în rest prezumându-se că aceasta este una corectă și legală, fiind acceptată de părțile în litigiu.

47. La acest capitol, Colegiul civil constată că actele dosarului confirmă legalitatea și temeinicia soluției adoptate de prima instanță privind admiterea cerinței referitoare la încasarea pensiei de întreținere în favoarea copilului major inapt de muncă *****, în cuantum fix de 3000 (trei mii) lei lunar, începând cu 31 octombrie 2023, data adresării în instanța de judecată și până la însănătoșirea acestuia.

48. Conform copiei certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 174821, ***** este încadrat în grad de dizabilitate severă, afecțiune din copilărie, stabilită fără termen (f.d. 7).

49. Totodată, din concluziile Raportului de expertiză judiciară nr. 202335A0330 din 19 mai 2023 rezultă că ***** suferă de o maladie psihică cronică – *retard mintal profund în urma paraliziei cerebrale infantile cu accese epileptiforme*, manifestată prin insuficiență pronunțată a cunoștințelor generale, imposibilitatea contactului verbal, diminuarea severă a funcțiilor intelectual-mnestice și lipsa capacității de apreciere adecvată a realității înconjurătoare. Expertiza stabilește că acesta nu își poate conștientiza acțiunile, nu este capabil să își exprime deliberat voința, necesită supraveghere și îngrijire permanentă, precum și reprezentare la încheierea actelor juridice, discernământul său fiind complet abolit. De asemenea, s-a concluzionat că boala este ireversibilă, iar posibilitatea unei ameliorări ori însănătoșiri este extrem de redusă (f.d. 11-12).

50. Circumstanțele menționate demonstrează că beneficiarul întreținerii este lipsit în mod permanent de posibilitatea de a presta o activitate remunerată și de a-și asigura în mod autonom mijloacele de existență, necesitând îngrijire continuă și suportarea unor cheltuieli sporite pentru tratament, recuperare, medicamente, produse de igienă, alimentație și alte necesități generate de starea lui de sănătate. Aceste împrejurări confirmă întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 78 Codul familiei, respectiv inaptitudinea de muncă și necesitatea obiectivă a sprijinului material din partea părinților.

51. Din materialele cauzei rezultă că îngrijirea permanentă a beneficiarului implică cheltuieli constante pentru produse de igienă, medicamente, alimentație adaptată, materiale sanitare și alte necesități specifice stării sale de sănătate, cheltuieli care depășesc în mod evident nivelul unor necesități obișnuite de întreținere. Aceste circumstanțe justifică stabilirea unei pensii într-un cuantum superior celui propus de apelant.

52. Potrivit art. 78 din Codul familiei, părinții sunt obligați să întrețină copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material, iar cuantumul pensiei de întreținere se stabilește de instanța de judecată într-o sumă bănească fixă, ținându-se seama de starea materială și familială a părților, precum și de alte circumstanțe relevante. Din conținutul acestei norme rezultă că obligația de întreținere presupune realizarea unui just echilibru între posibilitățile materiale ale părintelui obligat și necesitățile reale ale copilului major inapt de muncă.

53. Colegiul apreciază că motivele invocate în cererea de apel nu sunt de natură să răstoarne concluziile instanței de fond, hotărârea atacată fiind pronunțată în baza unei aprecieri complete a probelor administrate și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

54. În ceea ce privește posibilitățile materiale ale apelantului, Colegiul reține că, potrivit informației eliberate de Secția Administrare Construcții Infrastructura CFM, Rața Andrei este angajat în funcția de zugrav, realizând venituri salariale variabile cuprinse între 3681,37 lei și 15 328,21 lei lunar.

55. Aceste date infirmă susținerea apelantului potrivit căreia pensia de întreținere stabilită în cuantum de 3000 lei ar depăși posibilitățile sale materiale. Fluctuația veniturilor reprezintă o

consecință firească a modului de remunerare a activității desfășurate și nu constituie un temei pentru diminuarea obligației legale de întreținere. În aplicarea art. 78 din Codul familiei, instanța nu este ținută să se raporteze exclusiv la venitul minim realizat într-o anumită perioadă, ci trebuie să evalueze situația materială a debitorului în ansamblul său și capacitatea efectivă a acestuia de a obține venituri. Totodată, simpla existență a unor luni în care venitul a fost mai redus nu este suficientă pentru a demonstra imposibilitatea executării obligației de întreținere, în lipsa unor probe privind caracterul permanent al diminuării veniturilor ori imposibilitatea obiectivă de a realiza alte venituri.

56. Totodată, apelantul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să demonstreze existența unor împrejurări obiective de natură să îi diminueze în mod substanțial capacitatea de întreținere, cum ar fi incapacitatea de muncă, pierderea locului de muncă ori alte circumstanțe excepționale care ar face imposibilă executarea obligației stabilite de prima instanță.

57. Colegiul reține, de asemenea, că apelantul achită pensie de întreținere și pentru fiica sa ***** în cuantum de 2000 lei lunar, împrejurare care reflectă existența unei alte obligații legale de întreținere și care a fost avută în vedere la aprecierea situației sale familiale. Totuși, existența mai multor obligații de întreținere nu îl exonerează pe părinte de obligația de a contribui, proporțional cu posibilitățile sale materiale, la întreținerea fiecărei persoane îndreptățite, astfel încât această împrejurare nu justifică, prin ea însăși, reducerea pensiei datorate fiului major inapt de muncă.

58. Colegiul reține că obligația ambilor părinți de a contribui la întreținerea copilului major inapt de muncă nu înseamnă că pensia datorată de unul dintre ei trebuie stabilită prin împărțirea aritmetică a necesarului de întreținere. Contribuția fiecărui părinte se stabilește în funcție de posibilitățile sale materiale și de celelalte circumstanțe relevante ale cauzei, astfel cum prevede art. 78 Codul familiei.

59. Nu poate fi reținut nici argumentul apelantului întemeiat pe faptul că tutorele copilului realizează un venit salarial de aproximativ 5000 lei lunar, iar beneficiarul ***** primește prestații sociale pentru gradul de dizabilitate. Venitul tutorelui reprezintă un venit propriu al acestuia și nu poate substitui obligația legală de întreținere ce incumbă părintelui. De asemenea, prestațiile sociale acordate persoanei cu dizabilitate au caracter de protecție socială și urmăresc compensarea cheltuielilor generate de dizabilitate, fără a înlocui obligația de întreținere care izvorăște din raportul de filiație. Aceste prestații au caracter complementar și nu sunt destinate să înlocuiască obligația legală de întreținere a părinților.

60. În speță, prima instanță a evaluat în mod corespunzător situația materială și familială a ambelor părți, inclusiv existența obligației apelantului de întreținere față de un alt copil, veniturile realizate de acesta, precum și veniturile și prestațiile de care beneficiază persoana care îngrijește copilul major inapt de muncă. În aceste condiții, cuantumul de 3000 lei nu apare excesiv sau disproporționat, ci reflectă un just echilibru între posibilitățile materiale reale ale apelantului și necesitățile permanente, sporite și obiectiv justificate ale fiului său major, care, din cauza stării sale de sănătate, necesită supraveghere și îngrijire permanentă. În același timp, cuantumul stabilit de prima instanță este inferior cheltuielilor lunare estimate și probate pentru

întreținerea beneficiarului, astfel încât nu poate fi calificat ca excesiv în raport cu necesitățile reale ale acestuia.

61. În consecință, solicitarea apelantului privind reducerea pensiei de întreținere la suma de 1200 lei este neîntemeiată, întrucât o asemenea diminuare ar afecta în mod nejustificat nivelul de protecție acordat copilului major inapt de muncă și ar conduce la diminuarea nejustificată a protecției materiale acordate persoanei îndreptățite la întreținere, fără a exista circumstanțe obiective care să justifice o asemenea reducere.

62. Din considerentele expuse, având în vedere că prima instanță a stabilit corect situația de fapt, a apreciat complet și obiectiv probele administrate și a aplicat în mod corespunzător dispozițiile legale incidente, iar motivele din apel au un caracter preponderent declarativ și nu sunt susținute prin probe capabile să răstoarne concluziile instanței de fond, Colegiul ajunge la concluzia că apelul declarat de Rață Andrei este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, din 29 august 2024.

63. În conformitate cu art.art.385 lit.a), 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Rața Andrei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, din 29 august 2024, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** în interesele căruia acționează tutore Rața Zinaida către Rața Andrei, intervenient accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Autoritatea Tutelară Teritorială Călărași, privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului major inapt de muncă într-o sumă bănească fixă.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii Elena Bolocan

Roman Pascari